

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Markusskolens børnehave
2025

markusskolens
BØRNEHAVE

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018.

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Rutiner 2023

Pædagogiske dilemmaer 2024 (Vi havde overvejet sprogfokus, men havde i stedet vores talepædagog ude og holde oplæg til et personalemøde i 2023)

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi er i vores pædagogiske dagligdag meget reflekterende, og i personalegruppen bruger vi hinanden til fælles sparring, refleksion og vurdering af egen og andres praksis. Vi vurderer løbende vores børnemiljø og reflekterer over, hvorvidt det fungerer optimalt – det kan være ift. hvordan vi indretter børnehaven, hvordan vores rutiner fungerer, børnenes mulighed for tilgang til kreative materialer, spil, bøger mm.

Den formelle evaluering har vi fokus på ved, at vi har et fast punkt på til samtlige personalemøder, hvor vi evaluerer vores fælles indsatser, tiltag og arrangementer den seneste måned. Personalet evaluerer derudover til stuemøder ved brug af smitte-model. I januar måned evaluerer vi vores arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan det seneste år.

Vi benytter os af smitte-modellen, dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse (Dpu), Tras og TrasMo som redskaber til at analysere og evaluere indsatser omkring enkelte børn. Vi benytter os desuden af Dcum's børnemiljøtermometer til vurdering af børnenes oplevelse af børnehavens fysiske, psykiske og æstetiske miljø.

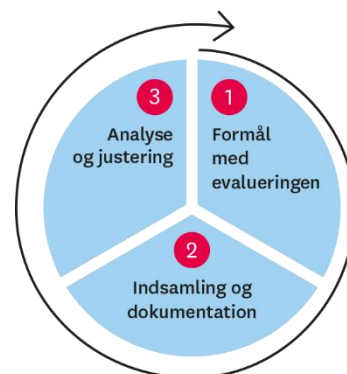
Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Når vi planlægger arrangementer, temaer, pædagogiske indsatser mm. udarbejdes der smitte-modeller med udgangspunkt i vores styrkede pædagogiske læreplan.

Hvert år benytter vi os af materialet Evaluering af pædagogisk praksis fra EVA – Danmarks evalueringsinstitut til at evaluere på vores indsatsområde.

Vi har til hvert personalemøde et punkt til faglig fordybelse, hvor vi forholder os til vores indsatsområde ud fra litteratur, film, observationer mm.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Trin 1 i evalueringen:

2023 Eksempel 1: Vi har lavet evaluering af pædagogisk praksis med udgangspunkt i de daglige rutiner i børnehaven, Vi ville blive klogere på hvorvidt vores rutiner i børnehaven var pædagogisk tilrettelagt på den bedst mulige måde, ud fra vores rammer og betingelser, og dermed sikre det bedst mulige børne - og læringsmiljø for børnene.

2024 Eksempel 2: Vi har lavet evaluering af vores indsats ift. pædagogiske dilemmaer, som er drøftet på personalemøder. Vi ville have det på som fagligt fordybelsespunkt til personalemøder, og drøfte forskellige pædagogiske dilemmaer der opstår i dagligdagen i den pædagogiske praksis. Håndteringen af etiske problemstillinger og dilemmaer kræver inddragelse af forskellige perspektiver samt fælles overvejelser om, hvad vi bør gøre og af hvilke hensyn. Vi har blandt andet benyttet af os Børn&Unge podcast. Formålet med at drøfte forskellige etiske og pædagogiske dilemmaer er at udvikle os som personalegruppe, og dermed sikre det bedst mulige børne - og læringsmiljø for børnene.

I dagtilbudsloven står følgende:

Formål for dagtilbud

§ 7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Trin 2 i evalueringen:

2023 Eksempel 1: I den konkrete evaluering af pædagogisk praksis valgte vi at være undersøgende på hvordan vi arbejder med rutiner i vores pædagogiske hverdag. Vi observerede i vores hverdag og talte om det til personalemøder.

2024 Eksempel 2: I den konkrete evaluering af pædagogisk praksis ift. drøftelse af pædagogiske dilemmaer, ville vi undersøge muligheden for at udvikle os indenfor de etiske overvejelser man står i som pædagogisk medarbejder. Vi observerede i vores hverdag ift. hvilke pædagogiske dilemmaer vi oplever og talte om det til personalemøder.

Indhentning af data ift. **rutiner**:

- Betina observerer ved de forskellige rutiner inden personalemøderne (formel observation)
- Alle observerer i hverdagen (uformel observation)
- Interview af børnene
- Selvrapportering – test/spørgsmål til børnene – børnenes stemme.

Formelle observationer:

Betina, afdelingsleder i børnehaven, lavede formelle observationer på stuerne, som blev nedskrevet og drøftet med personalet på vores faglige punkt til personalemøder.

Uformelle observationer:

Den samlede personalegruppe lavede uformelle observationer i hverdagen, som blev drøftet på det faglige punkt til personalemøderne.

Interview:

Børnene blev interviewet omkring deres oplevelse af børnemiljøet i børnehaven med udgangspunkt i rutinerne.

Selvrapportering:

Børnene svarede via dagtilbudstermometeret fra DCUM på spørgsmål vedr. børnemiljøet i børnehaven.

- Børnemiljøvurdering og til The hos dronningen. Børnemiljøvurderingss spørgsmål som kan have særlig indflydelse på børnenes oplevelse af rutinesituationer i børnehaven:
- *Er du glad for at gå i børnehaven?*
- *Kan du lide de voksne i børnehaven?*
- *Trøster de voksne dig, når du er ked af det?*
- *Lugter der dårligt i børnehaven?*
- *Er der beskidt på toiletterne i børnehaven?*
- *Er du med til at bestemme, hvad I laver i børnehaven?*
- *Må du selv bestemme, hvem du vil lege med i børnehaven?*
- *Er der steder udenfor, hvor du godt kan lide at lege?*
- Interview og samtale på stuerne med børnene
- *Hvordan er det at komme ind i børnehaven om morgenen?*
- *Hvordan er det at være i garderoben?*
- *Hvordan er det at være med til måltiderne i børnehaven?*
- *Hvordan er det at være på toilettet i børnehaven?*
- *Hvordan er det at være til samling i børnehaven?*
- *Hvordan er det når man skal hjem fra børnehaven?*

Selvrapportering – spørgsmål til børnene – børnenes stemme. Børnemiljøvurdering med de ældste børn i børnehaven. Man skal være opmærksomme på, at børnene svarer ud fra et øjebliksbillede og ud fra deres forståelse af spørgsmålet. For at læse resten af selve børnemiljøvurderingen henviser vi til vores hjemmeside.

Er du glad for at gå i børnehaven? Efterår 2023, årgang 2018:

Ja: 93,3%

Nogle gange:

Nej: 6,7%

Ved ikke:

Kan du lide de voksne i børnehaven? Efter 2023, årgang 2018:

Ja: 93,3%

Nogle gange: 6,7 %

Nej:

Ved ikke:

Trøster de voksne dig, når du er ked af det? Efterår 2023, årgang 2018:

Ja: 86,6%

Nogle gange: 6,7%

Nej:

Ved ikke: 6,7%

Lugter der dårligt i børnehaven? Efterår 2023, årgang 2018

Ja: 6,7%

Nogle gange: 26,7 %

Nej: 66,6 %

Ved ikke:

Er der beskidt på toiletterne i børnehaven? Efterår 2023, årgang 2018

Ja: 6,7%

Nogle gange: 33,3 %

Nej: 46,7 %

Ved ikke: 13,6 %

Er du med til at bestemme, hvad I laver i børnehaven?

Ja: 20 %

Nogle gange: 33,3 %

Nej: 33,4 %

Ved ikke: 13,3 %

Er der steder udenfor, hvor du godt kan lide at lege?

Ja: 80 %

Nogle gange:

Nej: 6,7 %

Ved ikke: 13,3 %

Vi har efterfølgende talt med den samlede børnegruppe om følgende spørgsmål, da svarede undrede os: Er du med til at bestemme, hvad I laver i børnehaven?

Børnene giver udtryk for at de ikke altid selv må bestemme hvilke lege, der skal leges til samling eller i hallen, men de fortæller at de nogle gange er med til at bestemme det. Det samme gør sig gældende for ture. Børnene får talt og drøftet hvordan det ville være hvis børn måtte bestemme alting – én siger at så skal man spise is og slik hele tiden og det vil være sjovt, hvorefter en anden siger at det ikke er godt, for så får man alt for meget energi. Gennem samtalen får børnene talt om, at de nogle gange er med til at bestemme, og at det også kan være godt at voksne bestemmer nogle ting, for de ved hvad der er godt at gøre. Vi taler om at børnene på stuen har været med til at stemme om, hvordan formiddagsmaden skal være, og det også er en måde man er med til at bestemme på.

De følgende spørgsmål har vi talt om med flere gruppe af børn, både nogle af de ældste børn og nogle børn i mellemgruppen:

- Hvordan er det at komme ind i børnehaven om morgenen?
- Hvordan er det at være i garderoben?
- Hvordan er det at være med til måltiderne i børnehaven?
- Hvordan er det at være på toilettet i børnehaven?
- Hvordan er det at være til samling i børnehaven?
- Hvordan er det når man skal hjem fra børnehaven?

Alle børn giver udtryk for, at det er fint at blive afleveret i børnehaven om morgenen og at de voksne er gode til at hjælpe med at vinke farvel. Et barn fortæller at det nogle gange kan blive rigtig ked af det ved afleveringen, og at det næsten er som at blive kidnappet – men der er det godt at de voksne i børnehaven kan hjælpe med at trøste. Børnene fortæller også, at de hjælper hinanden med at vinke og at søskende hjælper hinanden. Det er hyggeligt at spise morgenmad i børnehaven. Børnene giver udtryk for at det er rart og sjovt, når de må lege rundt i hele børnehaven under den frie leg.

Vedrørende garderoben giver børnene udtryk for, at det kan være kedeligt og svært, når man er klar i tøjet og man så skal sidde og vente. Børnene fortæller også at tøjet nogle gange kan drille, og der er det godt, at man kan spørge en ven eller voksen om hjælp. Nogle gange kan der være børn der gemmer sig, så kan man hjælpe ved at fortælle det til en voksen.

Børnene giver udtryk for, at det rart at være til måltiderne i børnehaven, for der kan man sidde sammen med sine venner og spise, og man er i godt humør. Børnene fortæller at det er godt at spise, for så får man mere energi. Det er rart at synge sammen inden man spiser. Børnene ved også at hvis man har spist alt mad i sin madpakke, kan man få noget af børnehavens morgenmad. Det er en stor ting hvis man får lov til at komme ind og spise på personalestuen, for så kan man nå at lege 5 min efter måltidet. Nogle gange kan det godt tage lang tid inden alle er stille og man må begynde at spise.

Det er fint at gå på toilettet, men nogle gange kan der være nogen der glemmer at skylle ud. Der kan også komme tis på brættet, så kan man bede en voksen om hjælp til at tørre det væk eller selv gøre det. Når man skal på toilet er det lidt snyd, at det kun er de ældste drenge der må bruge det store toilet. Nogle gange kan der også være lidt tis på gulvet.

Børnene giver udtryk for, at de godt kan lide at være på legepladsen, at det er hyggeligt og at det er sjovt at lege sammen udenfor. De synes fx det er sjovt at gynge, bruge sandtingene, grave, klatre i træer, ruche og lege i legehuset. Det er rigtig sjovt når man får lov til at komme på skolens eller mfoens legeplads. Det er sjovt når der er sne eller sol, og ikke så sjovt i regnvejr.

Omkring samling har børnene forskellige oplevelser. To giver udtryk for at det er kedeligt, og de hellere vil lege, mens andre synes det er sjovt og godt at lære om nye ting. Det er godt at lege forskellige lege, men det kan være lidt træls hvis ikke man når at prøve fx at være hund i *Lille hund der er en der har taget dit kødben*. Nogle gange bestemmer de voksne for meget, og nogle gange vil man gerne lege flere lege. At

have besøg af julebamsen i hele december måned er sjovt. At holde fødselsdag er det bedste, for så er der lækkerier og der skal vælges gave.

Afhentningstiden er sjov, for der kan man lege i hele børnehaven og lave forhindringsbane. Det er også dejligt at blive hentet af sin far eller mor.

Indhentning af data ift. **pædagogiske dilemmaer**

- Betina observerer forskellige dilemmaer som personalet står i - herunder videoklip (formel observation)
 - Alle observerer i hverdagen (uformel observation)
 - Interview af børnene
 - Selvrapportering – test/spørgsmål til børnene – børnenes stemme
- Vi har i vores indsats med drøftelse af pædagogiske dilemmaer kigget tilbage på børnenes svar i børnemiljøvurderingen, og taget udgangspunkt i disse svar. Det er meget vigtigt for os som pædagoger at børnene føler sig set og mødt, også når vi står i forskellige dilemmaer som fx kan handle om:
- X vil ikke med på tur, de andre sidder i bussen og venter. Hvad gør vi?
 - X vil ikke have regntøj på og det er regner udenfor. Hvad gør vi?
 - Rutiner og overgangssituationer kan være udfordrende – særligt ved travlhed. Hvad gør vi?
 - Vi oplever børn med udadreagerende adfærd. Hvad gør vi?
 - Vi gør brug af fast struktur og rammer samt specialpædagogiske redskaber. Kan det blive for meget indenfor normalområdet?

Vi kan se at børnene har svaret meget positivt på om de er glade for at gå i børnehaven, om de kan lide de voksne og om de oplever at de voksne trøster dem – disse svar opfatter vi som værdifulde ind i de forskellige dilemmaer vi står i med børnene, da børnene på den måde udtrykker tillid og en oplevelse af at føle sig set og mødt.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Trin 3 i evalueringen, første del:

2023 Eksempel 1: Vi er gennem det seneste år blevet mere bevidste om vigtigheden af at tillægge det pædagogiske arbejde med rutiner endnu større værdi. Dette handler først og fremmest om det tidsmæssige aspekt, da mange rutiner hænger sammen med overgange, som kan betyde at nogle børn er klar, nogle børn er i gang og nogle børn skal guides for at komme i gang og blive klar. Dette kan godt resultere i at rutinen også kan blive til noget med at vente. Vi har fokus på dette ved fx i garderoben at en voksen tager første hold børn med ud der er klar, og næste voksen tager så resten af børnene med. Samtidig har vores fokus på rutiner bevirket at vi har udarbejdet klare mål og tiltag for at skabe de bedst mulige rutinesituationer i børnehaven. Disse mål og tiltag vil blive tilføjet vores personalehåndbog, så fremtidige medarbejdere også kan læse om vores pædagogiske praksis indenfor alle vores rutiner.

2024 Eksempel 2: Vi har gennem de seneste år arbejdet målrettet ift. det at drøfte forskellige pædagogiske dilemmaer, som vi står i. Vi er i forvejen bevidste om vigtigheden af at have et trygt psykisk arbejdsmiljø i personalegruppen. Vi har en kultur der positivt bevirker at vi i dagligdagen drøfter de forskellige dilemmaer der opstår ift. vores pædagogiske arbejde med børnene. Det at sætte det på som et fast punkt til personalemøde, sikrer os ekstra tid til samlet som personalegruppe at drøfte dilemmaer.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Trin 3 i evalueringen, anden del:

2023 Eksempel 1: Ud fra det pædagogiske personales formelle og uformelle observationer, kan vi konstatere at personalet i den pædagogiske dagligdag nogle gange bliver udfordret i at tillægge nogle af rutinerne den samme pædagogiske værdi som aktiviteterne imellem rutinerne. At nogle af rutinerne bliver set som blot en overgangssituation, i stedet for en pædagogisk situation på lige fod med en pædagogisk planlagt aktivitet på en stue.

Vi har til personalemøderne forholdt os til, hvordan vi kan justere og tilpasse vores rutiner, så de bliver så optimale som muligt, og så rutinerne også vægtes højt på en pædagogfaglig måde.

Ud fra vores observationer, svar fra børnene og pædagogiske drøftelser, er vi nået frem til følgende måder vi vil arbejde med vores rutiner:

Modtagelsespædagogik:

Mål:

- Målet med modtagelsen er, at overgangen fra hjem til børnehave fungerer så godt som muligt, at børnene og forældrene føler sig taget godt imod, samtidig med at tiden fra 6.15-9.00 skal indeholde gode lege- og læringsaktiviteter, samt mulighed for at være i dialog med forældrene.

Tiltag vi tilstræber:

- Det er vores ansvar som de professionelle i relationen at sikre god aflevering.
- Vigtigt med et godmorgen til barn og forælder – med navn og øjenkontakt.
- Der er kys og farvel ved døren ind til stuerne, for at sikre mere ro på stuerne om morgenen, og vi skal turde italesætte dette overfor de forældre, der ikke følger dette princip.
- Sig gerne til forældrene, at vi er klar til at hjælpe når de er klar, så vi undgår at stå i venteposition omkring en forælder/barn.
- Man kan spørge forældre om de gerne vil have, at vi tager barnet. Vi må godt fysisk holde et barn fast kortvarigt, hvis forældrene siger ja til det. Det er altid vigtigt at få det gjort på en så hensigtsmæssig måde som muligt for barnet.
- Vi skal turde tage snakken om en god aflevering.
- Godt at vi bruger hinanden, hvis en skal snakke, så giver man obs på fællesrummet videre.
- Vi skal turde sige vi ikke altid har tid/ressourcer til at snakke.
- Godt at skrive det ned hvis vi modtager besked til andre end os selv.
- Morgenaktiviteter kører efter fast plan der hænger på kontoret. Obs. på at hovedaktiviteten kun foregår på én stue.

Garderobepædagogik:

Mål:

- Målet med garderobetiden er, at børnene får overtøj på i en god atmosfære med fokus på at øve selvhjulpenhed.

Tiltag vi tilstræber:

- Opmærksomhed på at garderoben ikke bare skal fungere som overgangssituation, men som et læringsmiljø på lige vilkår med planlagte lege og aktiviteter.
- Opmærksomhed på at "Sidde på hænderne" dvs. lade børnene prøve selv – brug mundtlig opmuntring/guidning og lad barnet prøve selv.
- Brug positiv tilgang og undgå stress "Rolige voksne giver rolige børn" – "Jeg vil gerne hjælpe dig"

- For at undgå at ventetiden bliver alt for lang, er der en voksen der hurtig gør sig klar og går med på legepladsen med den første gruppe børn der er klar, og så kommer den anden voksen med resten.
- Der hænger garderobepiktogram til forældrene, til at skabe overblik over hvad garderoben skal indeholde.
- Godt i garderoben at de voksne taler sammen – højt og tydeligt – skaber overblik. ”Jeg har sendt 5 børn ud...”
- Opmærksomhed på at børnene beholder deres garderobe i længst mulig tid – børnene kan føle ejerforfremmelse.
- Vær opmærksom på at skrive forældrenes navne på garderobekassen, samt skifte børnenes garderobebilleder når de flytter til Oasen eller ved behov.
- Fordeling af børn i garderoben, for at skabe bedst mulig plads – samt på stuerne/ved tårnet.
- Ressourcerne bruges først i garderoben, derefter til praktiske opgaver.
- Brug af hoveddør i middagsstunden, sæt den på klem.
- Brug hen-imod-sprog
- Undgå ordet *ikke* – fx fra ”Pas på I ikke rammer de andre børn med armene” til ”hold armene i ro – pas på de andre børn”
- Send gerne børnene ind i hold – det giver mere ro i garderoben.
- Bed de ældste børn om at være hjælpere for de yngste børn.
- Være tydelig overfor børnene mht. programmet inden man går ind – særligt de dage hvor vi går tidligere ind, og de ikke skal gå direkte til frugt.
- Brug hjælpemidler.

Måltidspædagogik

Mål:

- Målet med måltidet er, at børnene overordnet får et sundt måltid, i en god og hyggelig atmosfære, og hvor relationer styrkes via samspil ved bordet.

Tiltag vi tilstræber:

- Være opmærksom på at måltiderne kan fungere som en pause, komme ned i arousal.
- Hvis kosten er bekymrende, tales der med forældrene om det. Herunder indhold/mængde.
- Vi opfordrer til vand i drikkedunken, for at vænne børnene til at slukke tørsten med vand. God vane.
- Vi opfordrer børnene til at spise noget mættende til at starte med, men vi må ikke bestemme det.
- Børnene har som regel faste pladser til formiddagsmad og frokost – må selv vælge til frugt. Nogle børn har behov for altid at have den samme plads. Vi vælger pladserne ud fra vores vurdering mht. koncentration, relationer mm. Vigtigt at være opmærksom på, hvor stor betydning det kan have for børn hvem de sidder sammen med.
- Det er de voksnes ansvar at gøre spisesituationen til en god stund, hvor børnene bliver set og mødt, og hvor opmærksomheden rettes mod de børn man sidder sammen med.
- Samtalerne ved de yngste er ofte præget af, at deres verbale kommunikative evner ikke er så store endnu. Kræver ofte en voksen i samtalen – så vær opmærksom på hvem man kan forvente kan sidde selv sammen ved et bord og have en samtale uden voksen. Ved de ældste kan de bedre kommunikere med hinanden. Altid vigtigt at være opmærksom på, så vidt muligt at skabe samtale/kontakt mellem børnene – og ikke kun via den voksne. Godt at komme op på fem turtagninger i samtalen.
- Forskelligt hvornår børnene må begynde at spise/gå fra bordet. Ofte fælles opstart med bordvers til frokost – fokus på selvregulering/behovsudsætte – vente på alle. Evt. gøre det visuelt med timetimer.
- Godt at have fokus på at måltidet er en værdifuld rutine i hverdagen. Ikke bare noget der skal overstås. Lige så vigtigt som andre aktiviteter/samling/lege man sætter i gang.
- Man skal hele tiden være opmærksom på, hvordan børnene kan inddrages i rutinen omkring klargøring/oprydning ift. måltidet. Det er en læringssituation.
- Vi bruger madkasser til dagligt, ved maddage har vi tallerkner.

- Børnene skal selv kunne åbne deres madkasse/drikkedunk-ellers opfordrer vi til at forældrene køber nyt.
- Vi opfordrer forældrene til at gøre barnets mad/frugt nemt for barnet – åbne lidt i hjørnet på ostehaps mm. skære barnets frugt ud hjemmefra, undgå for meget indpakning i film.
- Vi har fokus på at børnene skal sidde forholdsvis roligt ved bordet – i en grad så de ikke forstyrrer de andre børn. Evt. sidde på trap trap/luftpude/med fodstøtte.

Toiletpædagogik:

Mål

- Målet med toiletsituationen er, at børnene bliver skiftet/kommer på toilet og får vasket hænder i en god atmosfære.

Tiltag vi tilstræber:

- Klokken 9.00, 11.00 og 14.00 er der fokus på god køkultur og fast struktur med klar fordeling af børn på toiletterne.
- Vigtigt med aftale om hvem der gør hvad. Alle skal tage ansvar for at sikre gode overgange.
- Vigtigt med overblik/styring/struktur fra de voksne.
- De voksne skal fordele sig – Betina giver besked videre hvis hun forlader fællesrummet før 9.00. Fra 9.00 er hun på kontoret.
- Der skal være to voksne på badeværelset, for at skabe en god rutine. Den ene hjælper med bleer, den anden guider i køen.
- Opfordre blebørnene til selv at tage tissebleen af og putte den i skraldespanden
- Opfordre blebørnene til ved bleskift, at prøve at sidde på toilettet
- En voksen fra Oasen hjælper ved Det store toilet
- Opmærksomhed på løbende at tjekke toiletterne, så de fremstår pæne.
- Opmærksomhed på de børn, der har behov for ekstra ro omkring toiletbesøg

Legepladspædagogik:

Mål:

- At børnene leger godt på legepladsen.

Tiltag vi tilstræber:

- Vi forsøger at deltage i børnenes leg.
- Vi skal hjælpe de børn i gang, som har svært ved selv at komme i leg.
- Vi skal sørge for at fordele os på legepladsen - sikkerhed.
- Vi skal alle hjælpes ad med at lære børnene legepladsreglerne.
- Vi kan inddrage børn i praktiske opgaver – mange børn vil gerne være med til at feje mm.
- Vi skal sørge for at der er legezoner ved hjælp af forskellige former for afskærmning/opdeling af legepladsen.
- Vi skal have fokus på at præsentere og tydeliggøre legemulighederne for børnene ved fx zoneinddeling/visuel understøttelse, og derved inspirere dem til at komme i gang med lege.
- Vi skal skabe mulighed for risikoleg og aktiviteter målrettet særligt de ældste drenge på legepladsen. (Fx flere bolde/spil, klatre i træer, save, snitte, bildæk, lege med sværd, bilbane, rør på hegn, musikvæg, ramper til cykler mm.)
- Vi skal vedvarende have fokus på udsmykning, legeredskaber og vedligeholdelse.
- Vi skal lige så vel som indenfor arbejde pædagogisk på legepladsen og sikre os at legepladsen fungerer som et lærings-og udviklingsrum for børnene.
- Vi kan indimellem vælge at holde cykelfrie dage, for at skabe mulighed for andre lege.
- Vi sørger for cykelfrie områder, da det giver mere ro til leg.
- Vi skal være opmærksomme på at skabe tryghed for de små nye børn evt. sende dem tidligere ind.

- Ved dårligt vejr eller andet, kan vi gå tidligere ind fra legepladsen.
- Klokken 13.45 er der børnemøde med oprydning. Vi laver det til en leg. Opmærksomhed på de børn der gemmer sig, når der er oprydning – lære alle at hjælpe og tage ansvar.
- Når det er muligt aftales det hvem der er fordybelsesvoksen og sætter ekstra aktivitet i gang fx ved arealet ved indgangen eller tage på tur til skolens legeplads. De børn der har svært ved at komme i gang med leg, kan deltage der.

Samlingspædagogik:

Mål:

- Målet med samlingsstunden er samvær, fællesskab og udvikling med børnene gennem meningsfulde samlinger, der tager udgangspunkt i et børneperspektiv, og hvor børnene er glade, deltagende og engagerede.

Tiltag vi tilstræber:

- Vi skal i vores pædagogiske arbejde tage udgangspunkt i vores børnesyn: *Børn gør deres bedste / Alle børn har lige værdi / At være barn har værdi i sig selv.*
- Vi skal vise børnene at de er værdifulde via handlinger, mimik, tale og sang.
- Det pædagogiske personale skal være aktive og deltagende i legen med børnene, og dermed gode rollemodeller for børnene.
- Vi skal sikre os at samlingsstunden tager udgangspunkt i et børneperspektiv, og med høj grad af børneinddragelse.
- Vi kan nogle gange vælge at en gruppe børn får lov at lege videre med en god leg, i stedet for at deltage i samling.
- Hvis børn forstyrrer samlingen, skal vi se bag om børnenes adfærd, og være undersøgende på, hvorfor de handler som de gør.
- Vi skal i planlægningen af og i samlingsstunden have øje for børnenes ideer, input og *interesser*.
- Vi skal være opmærksomme på at samlingen ikke bliver en "undervisningssituation", hvor pædagogen fungerer som underviser og børnene sidder som passive lyttere.
- Vi skal støtte og guide børnene på en anerkendende måde.
- Vi skal tale i en pæn tone til børnene og have fokus på at være anvisende og bruge hen-imod-sprog overfor børnene i stedet for at formane/være irettesættende.
- Vi skal tage udgangspunkt i det enkelte barns evner og kompetencer samt være opmærksomme på at benytte samlingsstunden til at fremhæve det enkelte barns evner og kompetencer overfor de andre børn/voksne.
- Vi skal vurdere hvad der skal gives opmærksomhed – forstået på den måde at nogle gange når man fokuserer på noget øges det og hvis det ignoreres, stopper det af sig selv.
- Hvis man fornemmer at samlingen en dag ikke fungerer, skal man reagere på det. Der kan det være godt at skabe en impulsiv anden samling med nogle ideer og lege som man hiver op af sin pædagogiske erfaringsrygsæk.
- Man kan ved behov og når det er muligt, dele gruppen til samling, hvis det bevirker at samlingen kan tilpasses den enkelte børnegruppe yderligere.
- Vi skal vurdere hvor grundig gennemgangen af Dagens program skal være – mange børn stempler ud – spring over toilet/håndvask og gennemgå kun formiddagens program. Hæng Dagens program hvor børnene kan se det.

Afhentningspædagogik:

Mål:

- Målet med afhentningstiden er, at overgangen fra børnehave til hjem fungerer så godt som muligt, samtidig med at tiden fra 14.30-16.45 skal indeholde gode lege- og læringsaktiviteter, samt mulighed for at være i dialog med forældrene.

Tiltag vi tilstræber:

- Der lukkes 1 stue ned lige efter frugt 14.30 og næste stue 15.15.
- Udover at børnene kan lege, tegne mm. om eftermiddagen, vil der foregå en eftermiddagsaktivitet fra 14.30-15.45. Følgende har ansvaret.
Mandag: Oasen
Tirsdag: Regnskoven
Onsdag: Fælles
Torsdag: Savannen.
- Hvis man har behov for at gå fra og tale med forældre, skal man aftale det med det øvrige personale. Obs. på max 10 min, ellers må der aftales et andet tidspunkt.
- For at undgå at huske på beskeder til forældre, er det en god ide med sedler i garderoben "henvend dig til en voksen".
- Børnene opfordres til at rydde lidt op inden de går hjem.
- Vi skal turde tage snakken om afhentning.

Vi er desuden blevet observeret ved tilsyn, hvor vi har fået positiv feedback på vores pædagogiske måde at arbejde på.

Trin 3 i evalueringen, anden del:

2024 Eksempel 2: Vi kan konstatere at det vi i fællesskab som personalegruppe, kan have tid til at drøfte forskellige pædagogiske dilemmaer, er godt og givende. Det sikrer at vi i nogle dilemmaer er på forkant ift. tiltag og indsatser i en given situation. Det er også medvirkende til at nye medarbejdere oplever et trygt psykisk arbejdsmiljø, hvor vi i åbenhed kan drøfte forskellige dilemmaer, herunder eventuelle forskellige måde at gribe dilemmaer an på. Vi vil fremadrettet også tænke at vi kan sætte dilemmaer på til personalemøder, som er godt at få drøftet og som har betydning for vores pædagogiske arbejde i hverdagen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrene inddrages til forældrerådsmøder og bestyrelsesmøder, hvor den styrkede pædagogiske læreplan og evalueringen heraf drøftes. Forældrerådet præsenteres for vores særlige indsatsområder, som de sidste to år har været Rutiner og Pædagogiske dilemmaer.

Forældrerådet inddrages desuden løbende i særlige indsatser, emner, temaer og arrangementer i børnehaven, hvor de er med til at evaluere med henblik på at høre, hvordan oplevelsen har været fra et forældreperspektiv.

Til forældrerådsmøder drøftes det, hvordan forældrenes generelle oplevelse af børnehaven er, og hvilke tiltag der set fra et forældreperspektiv kan være relevante at overveje.

Til forældrerådsmøderne præsenteres forældrene for nye pædagogiske, personalemæssige eller praktiske tiltag, der indføres i børnehaven. Dette er altid med henblik på at få forældrenes perspektiv med.

Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

2025 : Slow pædagogik.

Vores samfund er præget af højt tempo og det der føles som en evig acceleration af børns udvikling helt fra vuggestuealderen og frem mod skole, uddannelse og arbejdsliv. Hvordan påvirker dette høje tempo børn og voksne i hverdagen? – og hvordan kan vi sætte tempoet ned til glæde for alle, og med udgangspunkt i at det at være barn har værdi sig selv?

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi oplever os som værende en reflekterende og undersøgende daginstitution med fokus på hver dag at leve op til vores motto "Et godt sted at være, et godt sted at lege og lære..." Vi ønsker for det enkelte barn og dets familie, at det må opleves sådan, og at barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse altid er i centrum for vores pædagogiske indsats. Vi har på denne baggrund altid haft fokus på, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der tilgodeser det enkelte barn på den bedst mulige måde. Det kræver en kontinuerlig refleksion og evaluering af pædagogisk praksis.

Vi arbejder meget målrettet ud fra vores pædagogiske læreplan, som danner rammer for det pædagogiske arbejde i børnehaven, og evaluerer løbende vores indsatser omkring emner og temaer.

Vi har i de seneste år fået indlagt ekstra forberedelsestid til pædagogerne på de enkelte stuer. Dette for at kunne tilgodese at stuemøderne bedre kan anvendes til fælles evaluering, refleksion og sparring personalet imellem.

Vi har afsat fast tid til læsning inden personalemøde, som så gives til afspadsering. Vi oplever at den ekstra tid til læsning og fordybelse giver en øget faglighed og bedre udgangspunkt for faglige drøftelser og diskussioner om indsatser og evalueringer til personalemøder.

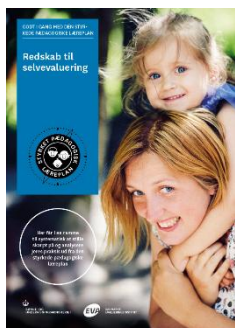
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi oplever at vores styrkede pædagogiske læreplan, tydeligt beskriver hvordan vi arbejder pædagogisk i Markuskolens børnehave. Vi tænker rutiner med ind i den pædagogiske læreplan, som en del af det at skabe et godt læringsmiljø, da læreplanen skal være kort og præcis. Vi indskriver i stedet vores konkrete arbejde med vores rutiner i vores personalehåndbog, så nye medarbejdere også kan læse det. Ellers har vi kun justeret vores styrkede pædagogiske læreplan med enkelte ændringer.

Vi har i de seneste to år haft Rutiner og Pædagogiske dilemmaer som indsatsområder. Det har medført en øget viden blandt den samlede personalegruppe og et fælles sprog, der bevirker en mere fælles målrettet indsats.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC